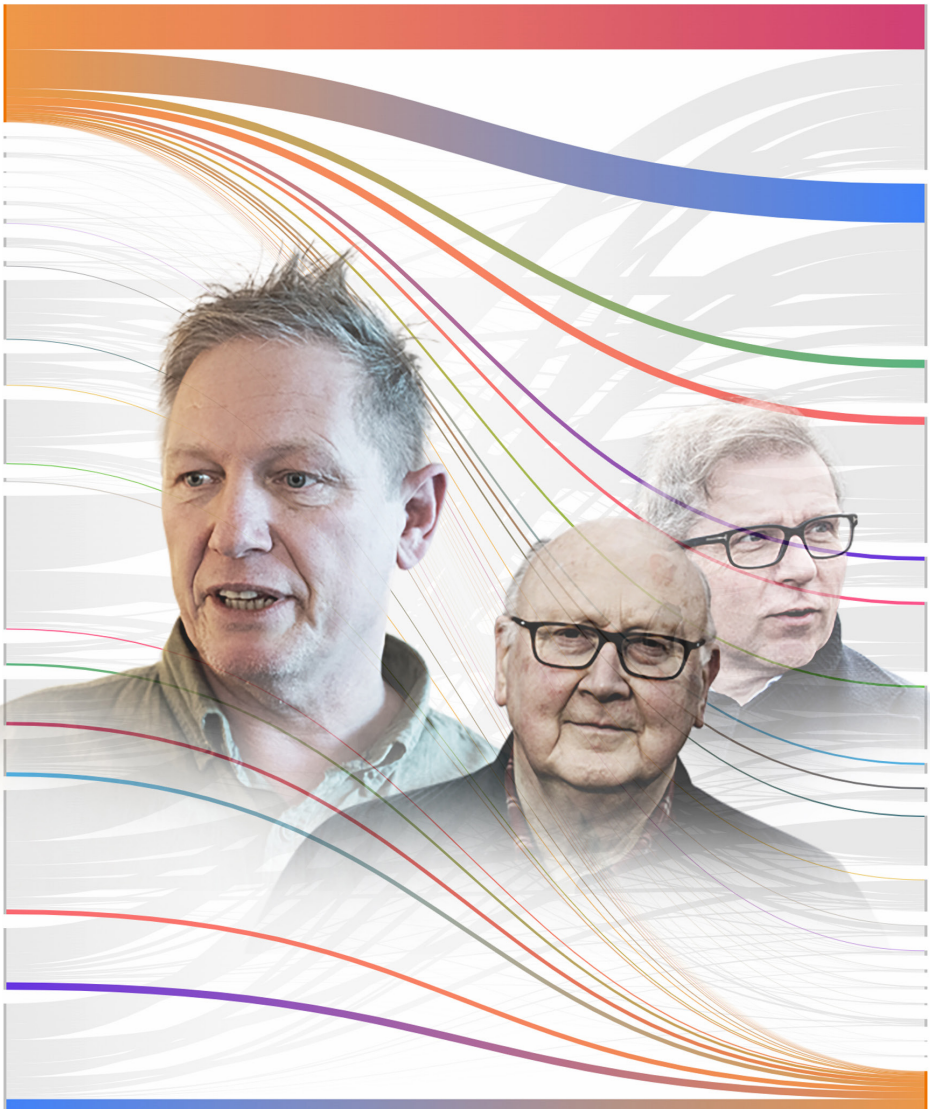

Valgdramaet i Bergen

BT

Metoderapport Dataskup 2024

Innsendere

Lasse Lambrechts	lasse.lambrechts@bt.no	938 81 805
Anders Grimsrud Eriksen	anders.eriksen@bt.no	924 69 433
Halvard Alvheim Vegum	halvard.alvheim.vegum@bt.no	915 89 864
Morten Myksvoll	morten.myksvoll@bt.no	993 14 825

Reportasjeleder

Øyvind Lefdal Eidsvik	oe@bt.no	481 82 656

Takk til

Jari Bakken, Johan Giertsen, Kjetil Gillesvik, Anders Haga, Ingvild Nave, Philipp Bock, Linda Hilland, Kristoffer Westergaard, Endre Maurstad Lilletvedt

Tittel på prosjektet

Valgdramaet i Bergen

Publisert

11. september 2023 – 21. september 2023

Kontaktperson

Lasse Lambrechts
lasse.lambrechts@bt.no
938 81 805

Redaksjon

Bergens Tidende
Lars Hilles gate 30
5008 Bergen

Innholdsfortegnelse

1. Innledning **1**
2. Metoder **1**
2.1 Valgforberedelser 2
2.2 Hva er en listestemme og en slenger? 2
2.3 Innrapporteringsloggen 2
2.4 Valgnatt – multiverktøy for valgdekning 3
2.6 Dramaet spisser seg til 5
2.7 Valgnerdene og den store oppdagelsen 6
2.8 Valgebra 6
2.9 En sjokkert valgekspert og en Facebook-post 8
2.10 Fra Bergen til Bærum og folkeregisteret 8
2.11 Tilbake til start 9
2.12 Gjennomgang av maskinelle tellinger 9
3. Dette er nytt **10**
Vedlegg: Utvalgte publiseringer .....

1. Innledning

«Dette er en sensasjon, et nytt kapittel i Bergens utrolige valghistorie», uttalte BTs valgekspert Johan Giertsen da det han trodde var det endelige valgresultatet ble klart.

Men valgkveld ble til valguke, og dramaet i Bergen utviklet seg til kaos.

Et rekordhøyt antall partier fikk plass i bystyret. Slengere flyttet mandat mellom blokkene, en flyttemelding veltet om på alt, og til slutt var marginen for det siste mandatet så liten som 3,19 stemmer.

For BTs del betød det datajournalistikk på høygir. Takket være grundige forberedelser og egne løsninger, kunne vi levere informasjonen raskere enn konkurrentene – og ofte før kommunen selv.

Sentralt i arbeidet stod vår egenutviklede teknologi. Med et analyseverktøy som overvåket valgdata i sanntid, kunne vi raskt identifisere hvilke endringer som påvirket mandatfordelingen. Samtidig sørget vår grafikkløsning for at komplekse data ble oversatt til lettfattelige grafikker til TV og nett.

Meningsmålingene før valget indikerte at det ville bli rekordjevnt. Hele 12 partier var inne med mandat på ulike målinger. Bystyret i Bergen har 67 seter, og historisk sett kreves kun rundt 1500 stemmer for å sikre ett av dem. Dette, og den tette konkurransen mellom partiene, betød at selv små marginer kunne få store konsekvenser.

Derfor forberedte vi oss på flere mulige scenarier for valgkvelden. Et av de mest usannsynlige var at slengere kunne avgjøre valget – i seg selv sensasjonelt i en storby.

2. Metoder

Sentralt for å analysere valgtall er vårt egenutviklede verktøy «Valgnatt» og forhåndsproduserte dataanalyser i Jupyter Notebooks, et interaktivt verktøy som lar oss kombinere kode, dataanalyse, visualiseringer og dokumentasjon.

På valgkvelden er oppdraget å lage løpende analyser, være tallknusere og forklare de siste tallene med grafikker og bakgrunnsanalyser til TV og nett. I dagene etter handler det om å finne ut hvordan dette valget har skilt seg ut fra tidligere og servere analyser til leserne våre.

2.1 Valgforberedelser

Det er fire år mellom hvert lokalvalg – altså nok tid til å glemme viktige valgtekniske detaljer. Vi satte ned en gruppe som leste gjennom dokumentasjonen til Valgdirektoratet, slik at alle hadde samme forståelse for begreper som listestemmer og slengere.

Deretter kartla vi hvilke type analyser som skulle gjøres: Hvilke bakgrunnsdata trenger vi? Hva er sannsynlige og usannsynlige hendelser vi må være forberedt på? Vi ønsket også å ha kontroll på spørsmål som hvor Senterpartiet mistet velgere, oppblomstringen av Industri- og næringspartiet på Vestlandet, og ikke minst hvordan slengere kunne avgjøre valget.

2.2 Hva er en listestemme og en slenger?

Det er viktig for forståelsen av denne rapporten at disse begrepene blir forklart. I kommunevalg gir du ikke bare én stemme til et parti. Du gir like mange stemmer til partiet som det er seter i kommune- eller bystyret. Med 67 mandater i Bergen, er en stemmeseddel her egentlig verdt 67 stemmer.

Grunnen til at vi har dette systemet, er at du kan velge å gi noen av dine stemmer til personer på andre valglister. Dette er såkalte slengere. Du fører opp navn nederst på stemmeseddelen, og disse trekkes da fra stemmene du har gitt partiet. Disse stemmene er ikke tilgjengelige før valgoppgjøret er gjort av kommunen. Dette gjør også at Valgdirektoratet ikke kan si noe om hvor sikkert et partis siste mandat er, eller hvor nære de er å sikre seg et mandat. Dette må vi estimere selv.

2.3 Innrapporteringsloggen

Valgdirektoratets valgdata manglet en kritisk komponent: en logg som ga oss oversikt over de siste endringene i sanntid. En slik logg er avgjørende for å kunne varsle journalister og lesere når det skjer noe nytt gjennom hele valgdekningen. Derfor utviklet vi vår egen innrapporteringslogg.

Tjenesten oppdateres automatisk så snart nye resultater blir tilgjengelige. Resultatene blir hentet via et API, analysert for endringer og loggført i en database. I tillegg varsles redaksjonen i chatteverktøyet Slack når det kommer viktige oppdateringer. Løsningen var ikke bare avgjørende for vår interne bruk, men også for å gi brukerne en oppdatert og pålitelig resultatservice.

I loggen får vi status for opptelling og valgoppgjør i alle kretser og kommuner. Denne statusen skulle senere vise seg å bli helt sentral i kaoset som oppstod.

2.4 Valgnatt – multiverktøy for valgdekning

I hjertet av BTs valgdekning sto Valgnatt-verktøyet, som ga journalistene våre en detaljert oversikt over valgresultatene i sanntid.

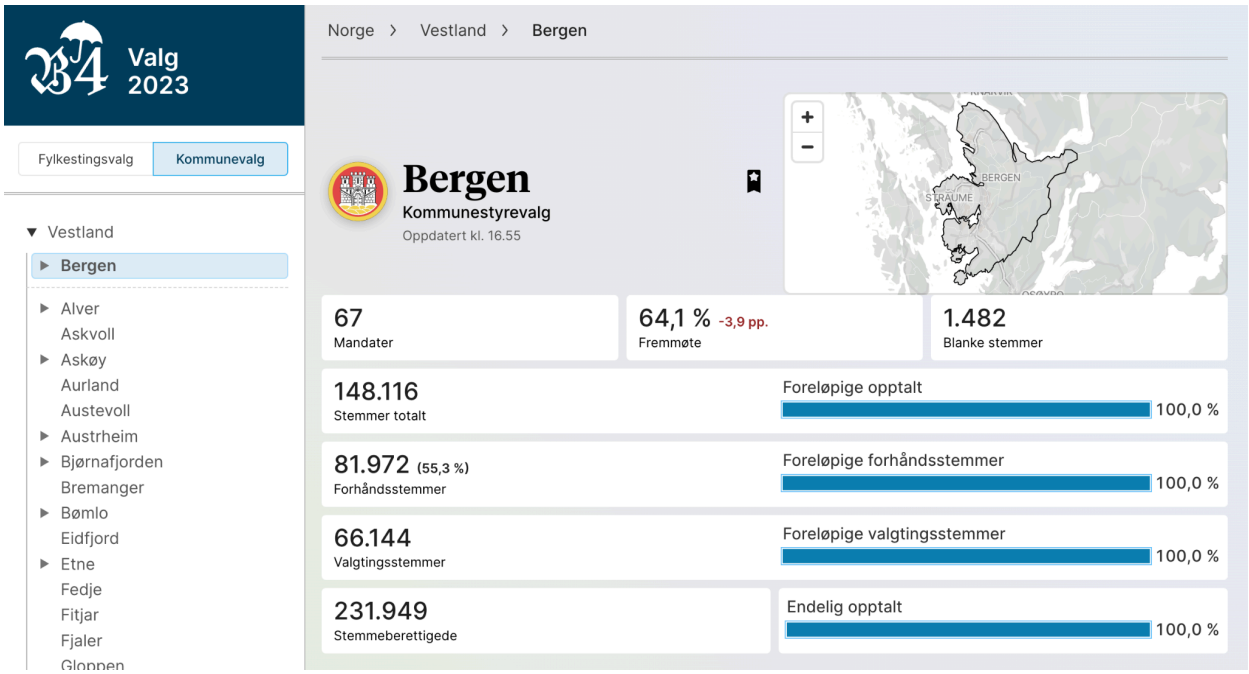

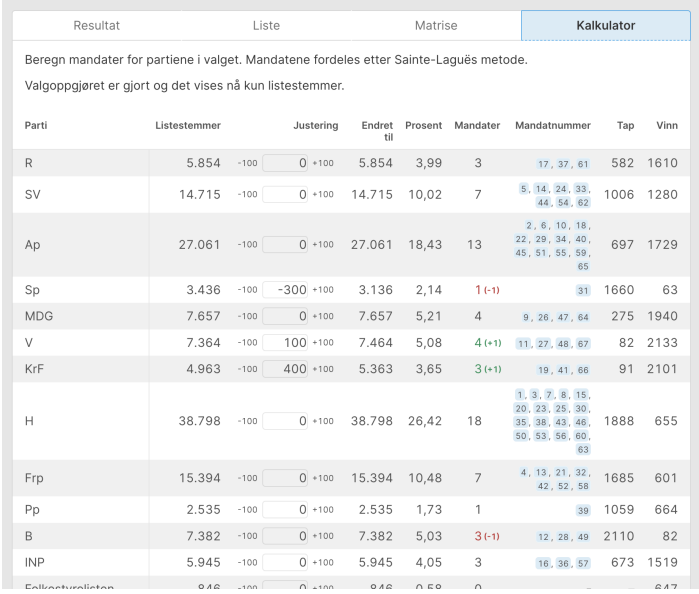

Resultat | Liste | Matrise | Kalkulator

Beregn mandater for partiene i valget. Mandatene fordeles etter Sainte-Laguës metode.

Valgoppgjøret er gjort og det vises nå kun listestemmer.

Parti	Listestemmer		Justering		Endret til	Prosent	Mandater	Mandatnummer	Tap	Vinn
R	5.854	-100	0	+100	5.854	3,99	3	17, 37, 61	582	1610
SV	14.715	-100	0	+100	14.715	10,02	7	5, 14, 24, 33, 44, 54, 62	1006	1280
Ap	27.061	-100	0	+100	27.061	18,43	13	2, 6, 10, 18, 22, 29, 34, 40, 45, 51, 55, 59, 65	697	1729
Sp	3.436	-100	-300	+100	3.136	2,14	1 (-1)	31	1660	63
MDG	7.657	-100	0	+100	7.657	5,21	4	9, 26, 47, 64	275	1940
V	7.364	-100	100	+100	7.464	5,08	4 (+1)	11, 27, 48, 67	82	2133
KrF	4.963	-100	400	+100	5.363	3,65	3 (+1)	19, 41, 66	91	2101
H	38.798	-100	0	+100	38.798	26,42	18	1, 3, 7, 8, 15, 20, 23, 25, 30, 35, 38, 43, 46, 50, 53, 56, 60, 63	1888	655
Frp	15.394	-100	0	+100	15.394	10,48	7	4, 13, 21, 32, 42, 52, 58	1685	601
Pp	2.535	-100	0	+100	2.535	1,73	1	39	1059	664
B	7.382	-100	0	+100	7.382	5,03	3 (-1)	12, 28, 49	2110	82
INP	5.945	-100	0	+100	5.945	4,05	3	16, 36, 57	673	1519

Innrapporteringsloggen i «Valgnatt» gjorde at vi alltid fikk med oss siste utvikling. Vi hadde både en egen feed med siste resultater, samt markering av kommuner og kretser med nye resultater i menyene og ikke minst hvilken opptellingsstatus området hadde.

Dette er noen av mulighetene i verktøyet:

Estimering av hvor mange listestemmer et parti mangler for å få et nytt mandat:

Den store spenningen utover valgkvelden var hvor langt unna partiene var å kapre eller miste et mandat. I stortingsvalg ligger dette i resultatene fra Valgdirektoratet, men på grunn av ordningen med slengere er ikke det tilfelle for kommunevalg. Men differansen lar seg estimere ved å se på forskjellen mellom sistemandater og de som er akkurat utenfor.

Kalkulator for stemmetall:

Valgnatt inkluderte også en kalkulator som tillot oss å simulere effekten av forskjellige stemmetall på mandatfordelingen. Denne funksjonen var spesielt verdifull for å analysere potensielle utfall, og vi kunne presentere disse for både lesere og seere i sanntid. En vanlig feil er at man ikke tar hensyn til at endringer i stemmetall kan ha større ringvirkninger enn man først tenker.

Forhåndsstemmer vs. valgtingsstemmer:

For å få en fullstendig forståelse av valgdynamikken, sammenlignet vi forhåndsstemmer med valgtingsstemmer, altså stemmer avgitt på valgdagen. Denne analysen gjorde det mulig for oss å identifisere trender og endringer mellom de to stemmeperiodene. Slik fikk vi mulighet til å presentere en omfattende dekning av hvordan valgresultatene utviklet seg. MDG og Pensjonistpartiet er eksempler på to partier som alltid gjør det sterkere i forhåndsstemmer enn på selve valgdagen. Senterpartiet er motsatt.

Resultat								Valgting- vs. forhåndsstemmer
Parti	↓Antall stemmer	%	Antall forhåndsstemmer	%	Antall valgtingsstemmer	%		Differanse (vts-fhs)
R	5.854	3,99 %	3.381	4,16 %	2.473	3,79 %		-0,37 pp.
SV	14.715	10,04 %	8.591	10,57 %	6.124	9,37 %		-1,19 pp.
Ap	27.061	18,45 %	14.480	17,81 %	12.581	19,26 %		+1,44 pp.
Sp	3.436	2,34 %	1.565	1,93 %	1.871	2,86 %		+0,94 pp.
MDG	7.657	5,22 %	4.474	5,50 %	3.183	4,87 %		-0,63 pp.
V	7.364	5,02 %	3.653	4,49 %	3.711	5,68 %		+1,19 pp.
KrF	4.963	3,38 %	2.770	3,41 %	2.193	3,36 %		-0,05 pp.
H	38.798	26,46 %	22.259	27,38 %	16.539	25,31 %		-2,07 pp.
Frp	15.394	10,50 %	8.264	10,17 %	7.130	10,91 %		+0,75 pp.
Pp	2.535	1,73 %	1.711	2,10 %	824	1,26 %		-0,84 pp.
B	7.382	5,03 %	3.872	4,76 %	3.510	5,37 %		+0,61 pp.
INP	5.945	4,05 %	3.377	4,15 %	2.568	3,93 %		-0,22 pp.
Andre	5.530	3,77 %	2.901	3,57 %	2.629	4,02 %		-0,00 pp.

Vis alle partier

Kommune- og stemmekretsoversikt:

Vi utviklet også detaljerte oversikter over stemmekretsene i Bergen, samt en oversikt over hvilke partier som dominerte i ulike kommuner. Disse oversiktene ga oss rask innsikt i lokale variasjoner, noe som gjorde at vi kunne tilby leserne våre skreddersydd og lokalt relevant informasjon. Vi laget også samleoversikter over alle kretser i en kommune og alle

Partier

For å se denne visningen må du hente data for alle kommunene i fylket. Dette kan ta noen sekunder.

Hent resultater

Prosent															Endring fra 2019
navn	krf	h	frp	pp	brg ↑	inp	fsty	fnb	genr	kristne	libs	nkp	demn	p	
Rothaugen	1,55	19,51	5,97	1,09	9,75	2,64	0,59	0,18	0,68	0,73	0,23	0,14	0,14	0,4	
Kirkevoll	2,70	33,04	14,30	1,39	7,80	4,67	0,44	0,22	0,51	0,73	0,07	0,15	0,36	0,9	
Olsvik	2,31	23,19	15,93	2,58	7,73	5,99	0,74	1,21	1,52	0,79	0,05	0,21	0,16	0,6	
Flaktveit	3,38	18,89	16,42	1,49	7,26	5,20	0,83	2,06	1,32	0,74	0,08	0,08	0,58	0,5	
Haukedalen	3,83	26,44	11,67	1,75	7,22	3,21	0,51	1,07	1,01	0,51	0,11	0,11	0,56	0,5	
Rolland	4,11	20,07	11,77	2,74	7,21	4,56	0,36	0,91	1,46	0,18	0,09	0,27	0,36	0,8	
Vadmyra	2,74	21,79	14,37	1,63	7,16	6,20	0,86	1,37	1,47	0,86	0,20	0,10	0,20	0,5	
Lynghaug	2,82	23,52	12,02	2,14	7,11	4,34	0,42	0,52	1,05	0,52	0,31	0,05	0,16	0,4	
Damsgård	3,94	17,89	10,53	1,20	6,76	5,14	1,11	0,68	1,11	0,60	0,17	0,00	0,51	0,5	
Eidsvåg	2,44	27,53	9,64	1,86	6,39	4,41	0,58	1,51	1,28	0,81	0,23	0,12	0,46	0,2	
Varden	1,79	26,56	14,89	1,49	6,37	3,81	0,36	0,77	0,36	0,48	0,24	0,06	0,24	0,3	
Lone	6,95	18,19	20,62	1,32	6,28	7,83	0,55	1,10	1,43	0,66	0,22	0,00	0,55	0,5	
Hellen	2,06	27,97	7,65	0,98	6,13	2,01	0,54	0,59	0,74	0,39	0,15	0,05	0,39	0,3	

kommuner i et fylke. Dette ga oss muligheten til å se på endringer i et større bilde. Vi kunne da med enkelthet si at Industripartiet er over 10 prosent i 10 kommuner, eller at Bergenslistens beste krets var Rothaugen i Bergen.

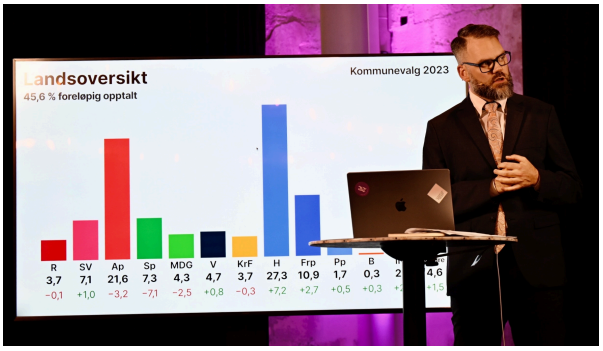

Grafikkmotor for TV-sending:

Valgnatt var ikke bare et verktøy for valgnerder; det var også hjertet i vår grafikkproduksjon for TV-dekningen. Med Valgnatt kunne vi sende data direkte til vår egenproduserte TV-grafikkløsning, som blant annet visualiserte mandatfordeling, simulerte byrådssammensetninger med blokkbyggere, og sammenlignet forhåndsstemmer med valgtingsstemmer. Underveis i sendingen oppdaget vi behovet for ekstra funksjonalitet. På grunn av det fleksible systemet vårt kunne vi utvikle disse funksjonene samtidig som TV-sendingen pågikk. Senere i sendingen ble de brukt live.

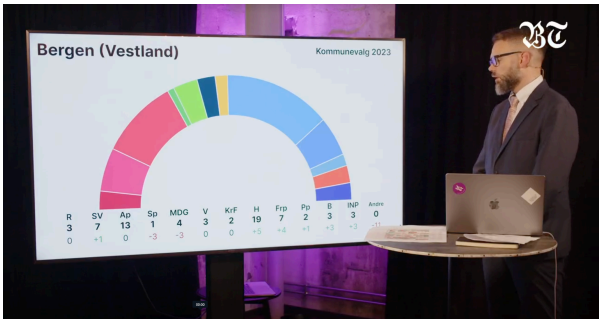

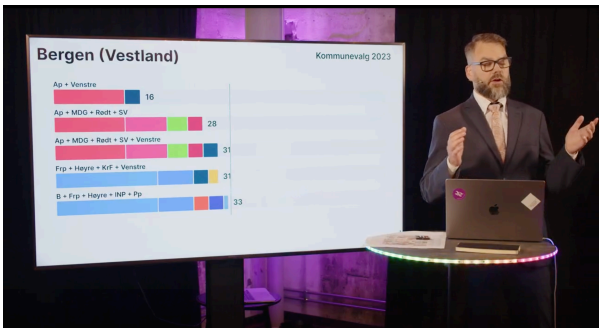

2.5 Dataproblemer hos Valgdirektoratet

Alt gikk på skinner gjennom store deler av kvelden, men det ville ikke vært valg i Bergen om ikke noe uforutsett skjedde med valgdataene. Tilfeldigheter har tidligere spilt inn. I 2017 måtte hele landet vente på resultatet fra Bergen. Årsak? Stengte tunneler på grunn av asfaltering før sykkel-VM. I 2023 var det Valgdirektoratet selv som hadde tekniske utfordringer.

Resultatene fra enkelte kommuner, inkludert Bergen, kom derfor svært sent ut, noe som skapte usikkerhet. Denne forsinkelsen gjorde at vi ikke hadde et fullverdig resultat da vi logget oss av natt til tirsdag. Det eneste vi visste sikkert, var at det ville bli rekordjevnt. Først klokken 02.47 var alle tallene endelig på plass i systemet til Valgdirektoratet.

2.6 Dramaet spisser seg til

Kontrolltellingen dagen etter valgnatten endret stemmefordelingen, og vi befant oss plutselig i en situasjon der slengere kunne påvirke mandatfordelingen. Etter at 2000

sent innkommende forhåndsstemmer var opptalt, manglet Venstre bare 19 stemmer – eller 1273 listestemmer – for å stjele det siste mandatet fra Bergenslisten. Dette var av betydning fordi Venstre nylig satt i posisjon i byrådet, mens Bergenslisten representerte et nytt opposisjonsparti. Utfallet kunne derfor endre maktbalansen i Bergen.

2.7 Valgnerdene og den store oppdagelsen

Vi ventet på valgoppgjøret, som vi fra tidligere erfaring visste ville skje i møtet til kommunens valgstyre onsdag, altså to dager etter valgkvelden. Med dette i bakhodet, trodde vi at vi kunne slappe av resten av tirsdagskvelden. Det skulle vise seg å ikke stemme.

Klokken 22.25 tirsdag kveld fikk vi et varsel i innrapporteringsloggen om resultater fra Bergen. Overraskende nok hadde Venstre sikret seg et ekstra mandat, mens Bergenslisten hadde mistet ett.

Men hvordan kunne dette skje når differansen mellom de to partiene fortsatt var på 1273 listestemmer? Grunnet de tidligere dataproblemene hos Valgdirektoratet, var vi skeptiske til om resultatet var korrekt. Ingen fra valgstyret var imidlertid å få fatt i.

I BT-redaksjonen ble det slått full alarm. Hvor kom dette mandatet fra? Eneste forklaringen var at valgoppgjøret hadde blitt gjort sent på kvelden før valgstyrets møte. I alle fall var stemmetallene satt med status «oppgjør» i valgsystemet. Og viktigere – den eneste måten Venstre kunne fått nok stemmer på var via slengere.

Løsningen ble å regne selv.

2.8 Valgebra

La oss først friske opp litt skolematematikk: Når du deler et tall med et annet, får du kvotienten: $\frac{dividend}{divisor} = kvotient$.

mandat	divisor
første	1.4
andre	3
tredje	5
fjerde	7
n-te	***1 + 2n***

Kvotienter spiller en viktig rolle i norske valg på grunn av måten mandater fordeles på. Sainte-Laguës metode brukes for å fordele mandater i valg. Hvert partis stemmer blir delt på en serie tall som blir større for hvert mandat partiet kan få. Tallet er $1 + antall\, mandater \cdot 2$. I Norge er metoden modifisert ved at det første tallet er 1,4.

Dette gir en liste med kvotienter. Mandatene tildeles deretter til de høyeste kvotientene på tvers av alle partiene. Som vi har vært inne på, er det listetemmer som ligger til grunn for mandatberegningen i kommunevalg.

I resultatet vi får fra Valgdirektoratet står det ikke listestemmer, kun antall stemmesedler de ulike partiene har fått. Men det står hvor mange mandater hvert parti har fått, kvotienten for partiets siste mandat og kvotienten for det nærmeste neste mandatet.

For Venstre var kvotienten for det siste mandatet oppgitt til å være **70.458,28571**. Dette var deres **fjerde** mandat og divisoren er da **7**. Vi kan sette opp regnestykket slik:

$$\frac{antall\ listestemmer}{7} = 70.458,28571$$

Vi ønsker å finne den ukjente ($antall\ listestemmer$) i regnestykket. Vi løser ligningen med å gange med 7 på begge sider og får:

$$antall\ listestemmer = 70.458,28571 \cdot 7$$

$$antall\ listestemmer = 493.208$$

Deretter beregnet vi hvor mange listestemmer Venstre ville hatt uten slengere ved å multiplisere antall mandater i Bergen (67) med antall stemmer som Venstre fikk:

$$listestemmer\ uten\ slengere = stemmer\ til\ Venstre \cdot mandater\ i\ byråd$$

$$listestemmer\ uten\ slengere = 7364 \cdot 67$$

$$listestemmer\ uten\ slengere = 493.388$$

Differansen mellom disse to tallene gir oss endringen etter slengeroppgjøret:

$$slengerbalanse = antall\ listestemmer - listestemmer\ uten\ slengere$$

$$slengerbalanse = 493.208 - 493.388$$

$$slengerbalanse = -180$$

Dette betyr at Venstre faktisk kom negativt ut av valgoppgjøret: Flere venstrevelgere hadde gitt slengere til andre kandidater, enn antallet slengere Venstre hadde mottatt.

Forklaringen var altså ikke at så veldig mange hadde gitt slengere til Venstre. Når vi derimot gjorde samme beregning for alle de andre partiene, fikk vi figuren til høyre.

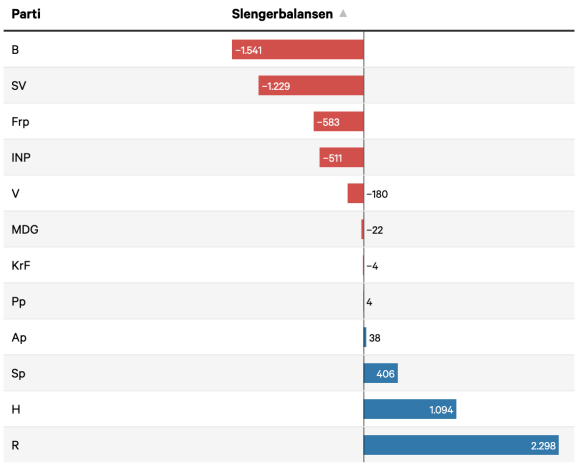

Tabell: Lasse Lambrechts og Halvard Alvheim Vegum • Kilde: Valgdirektoratet • Last ned datagrunnlaget

Vi fant at Bergenslistens velgere hadde slengt fra seg hele **1541** stemmer til kandidater fra andre lister. Det var denne endringen som gjorde at Venstre klatret forbi dem og sikret sitt ekstra mandat.

2.9 En sjokkert valgekspert og en Facebook-post

Vi ringte BTs valgekspert, Johan Giertsen i Pollofpolls.no og gikk gjennom beregningene med ham. Han bekreftet våre tall. Giertsen var sjokkert.

Vi kom også over en Facebook-post hvor Bergenslisten før valget selv hadde anbefalt sine velgere å slenge stemmer til spesifikke mennesker på andre lister, på grunn av deres standpunkt i bybanesaken. Spesielt Martin Smith-Sivertsen hos Høyre og Torstein Dahle hos Rødt ble anbefalt.

Så da bergenserne våknet onsdag, fikk de ikke bare vite at Venstre hadde kapret et mandat fra Bergenslisten, de fikk også vite hvordan endringen hadde skjedd og at Bergenslisten hadde kastet vekk mandatet sitt på egen oppfordring.

2.10 Fra Bergen til Bærum og folkeregisteret

Valget fortsatte å ta nye vendinger. Onsdag morgen ble det kjent at Martin Smith-Sivertsen, som nettopp hadde vunnet et mandat for Høyre, ikke var valgbar. Årsaken? Han var ikke folkeregistrert i Bergen på valgdagen, men hadde meldt flytting til Bærum.

Dette skjedde med Smith-Sivertsen-slengerne

Da valgstyret fant ut at Høyres Martin Smith-Sivertsen ikke var valgbar fordi han bor i Bærum, måtte alle de 629 slengerne han hadde fått sendes tilbake til stemmesedlene de egentlig kom fra. Denne oversikten viser hvor mange slengere de andre partiene da fikk.

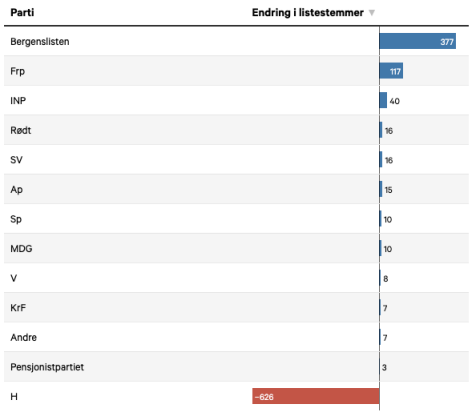

Tabell: Lasse Lambrechts • Kilde: Bergen kommune • Last ned datagrunnlaget

Vi visste umiddelbart at dette kunne få store konsekvenser, ikke bare for mandatfordelingen, men også for tilliten til valgprosessen. Spørsmålet var: Hadde flere kandidater gjort samme feil? For å være sikre, besluttet vi å sjekke i hvilken kommune hver av de nesten 800 kandidatene var folkeregistrert . Dette ble koblet mot hvor mange slengere kandidatene hadde fått.

Vår undersøkelse avdekket ytterligere fire tilfeller der kandidater ikke var folkeregistrert i Bergen. Disse tilfellene hadde ingen innvirkning på sluttresultatet, siden ingen av dem ble valgt inn, og de fikk svært få slengere.

2.11 Tilbake til start

Da det ble klart at Martin Smith-Sivertsen og de fire andre ikke var valgberettiget, måtte slengerne som var gitt til dem strykes, og valgoppgjøret måtte gjøres om. Dette betød at vi igjen kunne beregne hvordan slengerbalansen for de ulike partiene ville bli påvirket. Ved å sammenligne endringene mellom de to valgoppgjørene, takket være våre data fra den første beregningen, kunne vi tydelig illustrere hva som hadde skjedd.

Vi hadde sikret oss backupdata fra kritiske tidspunkter gjennom valgnatten. Dette gjorde det mulig for oss å rekonstruere hendelsesforløpet og gi en nøyaktig beskrivelse av hvordan de små, men avgjørende endringene hadde påvirket resultatet.

Slutten på dette dramaet ble at Venstre mistet mandatet de først hadde kapret, mens Bergenslisten fikk sitt tilbake. Venstre endte opp 214 listestemmer unna, etter å ha ledet med 155 ved første valgoppgjør. Marginene var så hårfine at det ble foreslått omtelling, men dette ble avvist.

2.12 Gjennomgang av maskinelle tellinger

Med så små marginer måtte vi også gå nøye gjennom loggene fra den maskinelle tellingen. Stemmesedlene ble først talt opp manuelt i hver valgkrets, før de ble talt opp av maskiner sentralt i kommunen. Her viste avvikene å variere fra 0 til 333 stemmer per parti. Deretter ble den maskinelle opptellingen gjentatt, og i disse to rundene – som utgjør den endelige opptellingen – fant vi et avvik på under én promille i elleve av Bergens stemmekretser, tilsvarende 11–16 stemmer.

I tillegg var det syv stemmesedler hvor det var umulig å fastslå hvilket parti som skulle ha stemmen. Til slutt viste det seg at Venstre var bare 3,19 stemmer unna det fjerde mandatet. De usikre tallene i opptellingen var altså større enn Venstres margin opp til bystyrets sistemandat.

Vår gjennomgang både i 2023 og i 2019 viste at den maskinelle opptellingen sjelden er helt lik, selv om metoden er den samme hver gang. I lokalvalget i Bergen 2023 er det derfor umulig å fastslå med absolutt sikkerhet at det endelige valgresultatet var helt nøyaktig.

3. Dette er nytt

I BT kaller vi ofte bergenspolitikken for Norges beste lokaldemokrati. Oppmerksomheten viet dette lokaldemokratiet er vanligvis større enn både i Oslo og de andre større byene, med temperaturen og konfliktene som nå en gang finnes her.

Det særegne ved denne rapporten, er at den viser hvilken infrastruktur BT hadde satt opp før valgoppgjøret for å kunne tilby autoritativ informasjon til våre brukere når det faktisk gjaldt. Der andre medier kunne «erfare» endringer eller lure på hva som skjedde, satt vi på svarene. På grunn av disse forberedelsene, kunne vi gjøre avanserte beregninger i sanntid og presentere dem først.

Vårt unike, interne valgverktøy gjorde at journalistene hadde oversikt over detaljerte tall og simuleringer kontinuerlig gjennom valget. Dette systemet var fleksibelt nok til at vi kunne utvikle nye grafikkmodeller underveis i valgkvelden, som vi så kunne bruke ut mot lesere og seere.

Takket være forberedelsene, øvelsene og simuleringene gjort i forkant, var BTs redaksjon i stand til å gjøre egne analyser også når det mest usannsynlige skjedde i et storbyvalg: At listestemmer og slengere avgjorde valget.

Vedlegg: Utvalgte publiseringer

12. september 2024:
Få med deg valgsendingen til Nokon må gå-gjengen (web-tv-sending)
bt.no/i/O8AGAk

12. september 2024:
Fintellingen i Bergen er ferdig. Venstre og MDG kaprer de siste mandatene.
bt.no/i/eJolLg

13. september 2024:
Martin Smith-Sivertsen var ikke folkeregistrert i Bergen på valgdagen og fratas plassen i bystyret
bt.no/i/wAjELA

13. september 2024:
Hvordan kunne Bergenslisten miste et mandat, for så å få det tilbake?
bt.no/i/8JAmlQ

13. september 2024:
Valgstyret: Venstre taper mandat til Bergenslisten
bt.no/i/wAjPj1